

LATVIJA IGAUNIJA LIETUVA BALTĶRIEVIIA

SORAINEN Ziņas/ Latvija
Nodokļu aktualitātes
Maijs 2015

Jaunumi nodokļu likumdošanā

Jānis Tukačs
Partneris,
zvērētais advokāts

Aija Lasmane
Vecākā nodokļu
menedžere

Dārgie klienti un sadarbības partneri!

Šajā nodokļu ziņu izlaidumā vēlamies pievērst lasītāju uzmanību dažām nodokļu jomas senākām un nesenākām aktualitātēm, ar kurām šobrīd visbiežāk saskaras mūsu klienti un mēs ikdienas darbā.

IZMAIŅAS NODOKĻU KONVENCIJU ATVIEĢLOJUMU PIEMĒROŠANĀ

No š.g. 1. maija stājušās spēkā pozitīvas izmaiņas attiecībā uz nodokļu konvencijās paredzēto atvieglojumu piemērošanu. Grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 178 "Kārtība, kādā piemērojami starptautiskajos līgumos par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu noteiktie nodokļu atvieglojumi" (MK noteikumi Nr. 178) paredz, ka Rezidenta apliecība – iesniegums nodokļu atvieglojumu piemērošanai vai līdzīgs dokuments jāsaņem līdz dienai, kad iesniedzama uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija par pārskata periodu (nevis līdz maksājuma veikšanas dienai, kā bija līdz šim). Veikti arī redakcionāli precizējumi Rezidenta apliecības formā. Nemainīga palikusi

kārtība, ka Rezidenta apliecība ir iesniedzama apstiprināšanai abu valstu nodokļu administrācijās un parasti ir derīga piecus gadus pēc apstiprināšanas.

Atgādinām, ka uzņēmumu ienākuma nodoklis pašlaik ir ieturams no sekojošiem maksājumiem nerezidentiem, juridiskām personām:

- ienākumiem, kas gūti no līdzdalības personālsabiedrībā – 15%,
- kooperatīvās sabiedrības biedriem sadalītās peļņas – 15%,
- atlīdzības par vadības un konsultatīvajiem pakalpojumiem – 10%,
- atlīdzības par Latvijā esoša īpašuma izmantošanu – 5%,
- atlīdzības par Latvijā esoša nekustamā īpa-

šuma vai nekustamā īpašuma sabiedrības daļu atsavināšanu – 2%,

- maksājumi personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās – 5 līdz 30% atkarībā no maksājuma veida.

Maksājumu saraksts nerezidentiem, fiziskām personām, no kuriem ir ieturams iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir vēl plašāks un ir atrodams likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 17. panta divpadsmitajā daļā.

Jau slēdzot līgumu ar nerezidentu, būtu jāizvērtē, kādi būs nodokļu ieturēšanas pienākumi maksājuma veikšanas brīdī un kādus nodokļu konvencijās paredzētos atvieglojumus būs iespējams piemērot, izvērtējot ne tikai darījuma partnera reģistrācijas valsti, bet arī darījuma partnera juridisko statusu. Piemēram, ja darījuma partneris ir ārvalstu personālsabiedrība, kas nav attiecīgās valsts nodokļu maksātājs (t.s. „caurskatāmā” personālsabiedrība), tam nebūs tiesības uz nodokļu konvencijā noteiktajiem atvieglojumiem. Tiesības uz nodokļu konvencijā noteiktajiem atvieglojumiem būs tās biedriem – attiecīgās valsts nodokļu rezidentiem. Šādā situācijā būtu jāiegūst informācija par personālsabiedrības biedriem, uz tiem attiecināmo ienākumu daļu, to nodokļu rezidences valstīm, kā arī Rezidences apliecības no attiecīgajām nodokļu rezidences valstīm. Praksē bieži vien tā ir ierobežotas pieejamības informācija un līdz ar to nodokļu konvencijā paredzēto atvieglojumu piemērošana būs ierobežota. Par nodokļu konvencijā paredzēto atvieglojumu piemērošanas ierobežojumiem „caurskatāmām” personālsabiedrībām un priekšlikumiem to risināšanai rakstījām iepriekš: <http://www.ifinances.lv/lat/nodokli?doc=5885>. Diemžēl pēdējie grozījumi MK noteikumos Nr. 178 nepalīdzēs atrisināt šādas situācijas.

Tomēr, savlaicīgi plānojot un strukturējot darījumus ar nerezidentiem, ir iespējams izvairīties no šādām situācijām un papildus nodokļu sloga. SORAINEN – Jūsu partneris darījumu ar nerezidentiem plānošanā.

PUBLISKO IEPIRKUMU IZSLUDINĀŠANAS BRĪDĪ NODOKĻIEM JĀBŪT SAMAKSĀTIEM

2014. gada 16. oktobrī spēkā stājās kārtējie grozījumi, kas paredz grozīt Publisko iepirkumu likumu, nosakot, ka pretendents nedrīkstēs būt nodokļu parādi jau iepirkuma izsludināšanas dienā. Lai gan šie grozījumi kļūs piemērojami tikai sākot ar 2015. gada 1. augustu, tomēr tie ir būtiski, jo norāda uz likumdevēja gribu nepieļaut to pretendentu un to apakšuzņēmēju piedalīšanos publiskajā iepirkumā, kuriem ir jebkādas saistības pret valsti nenomaksātu nodokļu veidā. Saskaņā ar šo grozījumu anotāciju „...šie grozījumi nepieciešami, lai veicinātu nodokļu maksāšanu to uzņēmēju vidū, kuri pretendē uz valsts vai pašvaldību iepirkumiem, lai visiem pretendentiem būtu vienlīdzīga pozīcijas iepirkumos un nodokļu nemaksātāji negūtu priekšrocību attiecībā pret nodokļu maksātājiem. Grozījumu divi galvenie mērķi ir, lai tiktu pārbaudīti visi pretendenti, un lai visi pretendenti būtu motivēti regulāri maksāt nodokļus. Tādējādi Pasūtītāji, pārbaudot visus pretendētus, jau kvalifikācijas stadijā izslēgtu no dalības tālākajā konkursā nodokļu nemaksātājus, jo pašreizējā redakcija pieļauj, ka pretendents nodokļus samaksā tikai tad, ja tiek pasludināts par uzvarētāju. Ja visi zinātu, ka tiks izslēgti no konkursa, par nenomaksātiem nodokļiem, tad tā būtu motivācija maksāt. Tāpat ir nepieciešams noteikt nodokļu nomaksu iepirkuma izsludināšanas dienā vai pēdējā aktualizācijā pirms šīs dienas. Šobrīd likums pieļauj parādu esamības gadījumā – tos nomaksāt tikai pēc tam, ja iepir-

kuma komisija konstatē parādu un ar konkrēto pretendentu ir plānots noslēgt līgumu – visi pārējie pretendenti var turpināt nemaksāt nodokļus, līdz izdosies uzvarēt kādā konkursā.”

TURPMĀK BŪSIM „KĀ UZ DELNAS” – CITAS IZMAIŅAS NODOKĻU ADMINISTRĒŠANĀ

No 2016. gada 1. janvāra līzingu un kredīšanas pakalpojumu sniedzēji (izņemot bankas) ziņos VID par fiziskai personai piešķirto līzingu un/vai kredītu un ar to saistīto procentu maksājumiem, ja to summa mēnesī pārsniegs EUR 360 vai kalendārā gadā pārsniegs EUR 4 320.

No 2015. gada 1. oktobra VID ik gadu līdz 1. aprīlim publicēs nodokļu maksātāju (komersantu) iepriekšējā taksācijas gadā samaksātos nodokļus un nodevas un vidējo nodarbināto personu skaitu, kā arī nodrošinās publiski pieejamu VID reģistrēto kvīšu datu bāzi.

Nodokļu/nodevu uzrēķina gadījumā vienlaikus ar audīta lēmuma paziņošanu VID, lai nodrošinātu šī audīta lēmuma izpildi, varēs aizliegt nodokļu maksātājam veikt skaidras naudas darījumus.

PAR UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLI

Personālsabiedrības UIN deklarācijā turpmāk atsevišķi izdalīs ienākumus, kas gūti no:

- akciju vai kapitāla daļu atsavināšanas,
- saņemtajām dividendēm,
- ES vai Eiropas Ekonomikas zonas publiskās apgrozības vērtspapīru atsavināšanas.

Līdz ar to personālsabiedrības biedri – fiziskas personas maksās IIN par šiem ienākumiem tāpat kā situācijā, kad šādi ienākumi tiek gūti bez personālsabiedrības starpniecības.

Paredzēta iespēja nerezidentiem iesniegt UIN pārrēķinu par gūtajiem ieņēmumiem no konsultatīvajiem pakalpojumiem vai par Latvijā esoša īpašuma izmantošanu, ņemot vērā ar šiem ieņēmumiem saistītos izdevumus un piemērojot UIN 15% likmi.

Attīstības finanšu institūcijai tiks piemērots tāds pats UIN režīms kā kredītiestādēm.

PAR IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKLI

Nerezidentu apliekamajā ienākumā neiekļaus procentu ienākumu, procentiem pielīdzināmo ienākumu, arī ar procentu ienākumu saistīto ienākumu no publiskā apgrozībā esošiem finanšu instrumentiem.

Ar IIN nebūs apliekamas morālā kaitējuma kompensācijas, kuras izmaksātas cietušajam, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai brīvprātīgi kriminālprocesa ietvaros.

Ieguldot nekustamo īpašumu sabiedrības pamatkapitālā, maksātāja ienākums (iegūto kapitāla daļu/akciju nominālvērtības un nekustamā īpašuma atlikušās vērtības starpība) ir apliekams ar IIN brīdī, kad jauniegūtās daļas/akcijas tiek atsavinātas. Līdz ar to nodokļu maksātājiem nav jāmaksā nodoklis, pirms ir faktiski saņemti naudas līdzekļi.

Turpmāk gada ienākumu deklarācijā neapliekamos ienākumus vajadzēs norādīt tikai, ja to vērtība pārsniegs EUR 4 000 gadā (līdz šim sliekšnis bija zemāks – četrkārtšota gada neapliekamā minimuma apmērā). Savukārt noteiktus no valsts budžeta izmaksātos ar nodokli neapliekamos ienākumus vispār nevajadzēs norādīt deklarācijā.

[Sekosiet Sorainen_Tax](#)

[Twitter kontam vai Facebook lapai:](#)

<https://www.facebook.com/SorainenTax>